

Leerlijnen

LEERLIJN KERNTAKEN ERVARINGSDESKUNDIGE

1. Het ondersteunen van individuele herstelprocessen. Het doel van deze taak van de ervaringsdeskundige is om anderen individueel of in groepsverband te ondersteunen bij het ruimte vinden voor het eigen herstelproces.
2. Inrichting van herstelondersteuning
3. Bevorderen van emancipatie, inclusie en maatschappelijke processen gericht op het tegen gaan van stigma(tisering) en het creëren van maatschappelijke kansen

Algemene competenties

- Werkt vraaggericht en biedt en bevordert zelfhulp.
- Kan ondersteuning bieden bij (het plannen van) activiteiten vanuit wensen en doelen van cliënten. Stelt zich gelijkwaardig op, stemt af op de ander en luistert zonder oordeel.
- Gaat respectvol om met grenzen.
- Gaat integer om met vertrouwelijke informatie.
- Kan gidsen zonder de regie te nemen.
- Kan contact zoeken.
- Kan omgaan met groepsprocessen en groepsontwikkeling en heeft oog voor diversiteit van mensen. Kan het groepsbelang bewaken met aandacht voor individuele behoeften van mensen.
- Kan inhoud en betrekkningsniveau onderscheiden.
- Gebruikt geen (medisch) jargon maar taal die aansluit bij het proces van herstel.
- Beschikt over grote gevoeligheid voor nuances, details en belevingswereld van cliënten.
- Straalt een gevoel van hoop uit en het vertrouwen dat herstel voor iedereen mogelijk is.
- Kan samen met de cliënt de werkwijze evalueren en hierin nieuwe wegen zoeken.

Specifieke competenties

- Kan de ander hoop en vertrouwen bieden en uitzicht op herstel.
- Is bekend met methoden en werkvormen voor ondersteuning bij zelfhulp en het ontwikkelen van ervaringskennis en kan die toepassen in de praktijk. Op niveau 6 kan de student het aanbod van zelfhulp en zelfregie voor individu en netwerk versterken
- Maakt zichzelf bekend en vertelt waar passend over de eigen ervaringen. Kan kracht bij anderen herkennen, waarderen en mobiliseren.
- Kan het eigen verhaal zo delen dat dit er voor een ander toe doet.
- Is zich bewust van de mogelijke voorbeeldfunctie.
- Kan toegang verschaffen tot ervaringskennis van herstel, stigma en empowerment uit andere bronnen.

LEERLIJN PRAKTIJKLEREN

Het leren in en van de praktijk neemt een belangrijke plaats in. Hierdoor heeft de student een geschikte praktijkleerplek nodig in het werkveld van zorg en welzijn.

Algemene aandachtspunten hiervoor zijn:

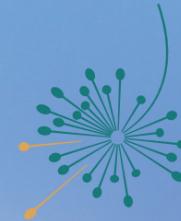
1. De organisatie is bekend met ervaringsdeskundigheid
2. De werkplek biedt de student een professionele context en de ruimte om de rol van ervaringsdeskundige in te vullen aan de hand van een beschrijving van activiteiten of functiebeschrijving voor de ervaringsdeskundige
3. Bij voorkeur werkt er in het team een ervaringsdeskundige
4. Op de werkplek werkt de student in een teamverband
5. Teamleden hebben kennis van het begrip herstel, de rol van de ervaringsdeskundigheid hierbij en van de bijbehorende kritische beroepssituaties

Beoordeling praktijkleren

De leeruitkomsten van praktijkleren zijn lastig in meetbare termen te vangen. Het helpt in praktijkleren om te beoordelen op diverse momenten door geschoolde beoordelaars. Kern is dat de leeruitkomsten iets zeggen over hoe de competenties uit de voorgaande leerlijnen in de praktijk vorm krijgen. Thema's voor de beoordeling zijn hierbij:

- Herstelgericht werken ten behoeve van cliënten
- Het werken binnen en vanuit een zorg- of welzijnsorganisatie
- Het werken aan professionalisering.

Versie november 2022

KvE

Kwaliteitssysteem voor Ervaringsdeskundigen

LEERPLANNEN ERVARINGSDESKUNDIGHEID & TOETSINGSKADER OPLEIDINGEN ERVARINGSDESKUNDIGHEID

In deelproject 3 van het Kwaliteitssysteem voor Ervaringsdeskundigen zijn, onder projectleiding van Dienne Boertien van Kenniscentrum Phrenos, het Leerplan Ervaringsdeskundigheid niveau 2 t/m 7 en het Toetsingskader Opleidingen Ervaringsdeskundigheid ontwikkeld.

Leerplannen Ervaringsdeskundigheid & Toetsingskader Opleidingen Ervaringsdeskundigheid

Hoewel ervaringsdeskundigheid een jong vakgebied is, zijn er in de afgelopen jaren belangrijke stappen gezet in de professionalisering van ervaringsdeskundigheid. Eén daarvan is het ontwikkelen van een leerplan voor ervaringsdeskundigheid voor opleidingen vanaf niveau 2 tot en met 7 én een toetsingskader om deze opleidingen ervaringsdeskundigheid te kunnen toetsen op de door hen geleverde kwaliteit. In de leerplannen zijn de competenties uitgewerkt in leeruitkomsten. Leeruitkomsten zijn een concrete vertaling van de competenties. Alle opleidingen ervaringsdeskundigheid leiden hun studenten op voor het brede werkveld van zorg en welzijn en werken met de competenties van het beroepscompetentieprofiel.

Er zijn veel verschillende opleidingen, cursussen en trainingen waarmee mensen hun ervaringskennis professionaliseren. De leerplannen en het bijbehorende toetsingskader zijn van toepassing voor alle opleidingen die de ambitie hebben om een inhoudelijk goede en actuele opleiding te bieden op het gebied van ervaringsdeskundigheid die hun leerlingen toegang geeft tot het beroepsregister voor ervaringsdeskundigen.

LEERPLANNEN

Landelijk vastgestelde leerplannen maken het mogelijk om:

- Breder te kunnen opleiden zodat het mogelijk wordt dat ervaringsdeskundigen op allerlei verschillende niveaus werkzaam zijn;
- De kwaliteit van opleidingen te waarborgen en te toetsen;
- Een brede toegang tot het ontwikkelde beroepsregister ervaringsdeskundigen te garanderen;
- Een goede financiering/bekostiging van de inzet van ervaringsdeskundigen mogelijk te maken.

Breedte in opleidingsniveaus

De leerplannen zijn per niveau beschreven van niveau mbo 2 tot en met mbo 4 & hbo 5 tot en met master niveau 7. Het toetsingskader geldt voor alle niveaus. Hierbij is het brede werk- en kennisveld van ervaringsdeskundigen meegenomen. Er is voor de leerplannen aangesloten bij de niveau aanduiding van het Netherlands Qualification Framework (NLQF) dat is gekoppeld aan het European Qualification Framework (EQF).

Ook bieden de leerplannen en bijbehorend toetsingskader ruimte voor zowel de wettelijk erkende opleidingen (formeel kwalificerend) als wel het niet formeel kwalificerend onderwijs. Hiermee wordt zoveel mogelijk recht gedaan aan de diversiteit van onderwijs en scholing in ervaringsdeskundigheid.

Toetsing

Scholen, opleidingen, trainingen en cursussen worden getoetst volgens het toetsingskader door een onafhankelijke toetsingsorganisatie. De toetsing vindt eens per vier jaar plaats. Ga naar vved.org/kve voor het volledige Leerplan Ervaringsdeskundigheid niveau 2 t/m 7 en het Toetsingskader Opleidingen Ervaringsdeskundigheid.

TOETSINGSKADER

Het landelijk vastgesteld toetsingskader is een gemeenschappelijke grond voor kwaliteitsbeoordeling voor opleidingen.

Het wordt gevormd door:

- a. Het beroepscompetentieprofiel;
- b. De body of knowledge,
- c. De leeruitkomsten van de leerplannen;
- d. De criteria voor docenten.

Het toetsingskader maakt mogelijk dat:

- Zowel afgestudeerden van formeel kwalificerende opleidingen als afgestudeerden van niet-formeel kwalificerende opleidingen toegang krijgen tot het beroepsregister;
- Vanuit een zelfde basis aan kennis uitwisseling en ontwikkeling gewerkt wordt;
- Verschillende manieren van leren toegang hebben tot het beroepsregister.

Leerlijnen, kritische beroepssituaties & niveaus

Vanuit het beroepscompetentieprofiel zijn er vier leerlijnen geformuleerd met bijbehorende leeruitkomsten. Daarnaast is er aandacht voor het omgaan met een aantal kritische beroepssituaties. Ten aanzien van de niveau-aanduiding maken we graag een belangrijke kanttekening. Het hart van ervaringsdeskundigheid is de inzet van eigen ervaringen van ontwrichting en herstel ten behoeve van het inzicht in en ontwikkeling van ervaringskennis en herstel van anderen. Dit is niet in niveaus te vatten. De niveaubepaling die gehanteerd wordt binnen opleidingen heeft betrekking op zelfstandigheid, de wisselwerking tussen theorie en praktijk, complexiteit en de verantwoordelijkheid die behoort bij de lesstof en het praktijkleren of de stages (en uiteindelijk het daadwerkelijke werk dat de ervaringsdeskundige uitvoert).

Onder regie van de Vereniging van Ervaringsdeskundigen is een Kwaliteitssysteem voor Ervaringsdeskundigheid ontwikkeld. Op vved.org/kve is alle informatie over het Kwaliteitssysteem terug te vinden.

info@vved.org

Leerlijnen

LEERLIJN PERSOONLIJKE PROFESSIONELE ONTWIKKELING

Persoonlijke ontwikkeling

Het onderzoeken en delen van de eigen ervaringen met herstel, ontwikkeling, inclusie, empowerment etc. spelen hierbij een belangrijke rol.

Professionele ontwikkeling

Het leren inzetten van de eigen ervaringen voor anderen waarbij de beroepshouding en kernwaarden belangrijke componenten zijn. Ethische dilemma's en spanningsvelden spelen hierbij een belangrijke rol.

Algemene competenties

- Kan kwesties doordenken en een dialoog voeren over ontwikkelingen ten behoeve van het beroepsmatige handelen.
- Kan over de eigen functie, taken, professionaliteit en het organisatiebelang heen kijken. Kent eigen kernkwaliteiten, valkuilen en allergieën.
- Kan door middel van kritische zelfreflectie zelfsturend richting geven aan het eigen beroepsmatig handelen en verder leren.
- Neemt kennis van actuele ontwikkelingen in het vakgebied en kan hierover in gesprek gaan.
- Is zich bewust dat hij in een leerproces zit en dat dit een voortdurend proces is.

Specifieke competenties

- Kan reflecteren op eigen ervaringen, de herstelbevorderende en empowerende factoren van de eigen ervaringen en zo een bijdrage leveren aan het ontwikkelen van unieke ervaringskennis.
- Kan reflecteren op de eigen aanpak en attitude vanuit waarden van herstel en ervaringsdeskundigheid.
- Is door reflectie en dialoog met anderen (collectieve ervaringskennis) deskundig in het leven met tegenslag en herstel.
- Is zich bewust van de eigen kwetsbaarheid en weerbaarheid en kan in het werk verbinding houden met de eigen ervaringswereld waarin herstel verankerd ligt.
- Heeft inzicht in de ethische en normatieve kaders voor de eigen ervaringsdeskundige beroepsuitoefening.

LEERLIJN KENNIS, HERSTEL EN ERVARINGSDESKUNDIGHEID

Herstel, empowerment en stigma, ervaringskennis, ervaringsdeskundigheid en herstelondersteuning, trauma, emancipatie en sociale inclusie vormen de kennisgebieden binnen deze leerlijn.

Algemene competenties

- Heeft kennis van de kwaliteitscyclus en van vindplaatsen van (nieuwe) wet- en regelgeving en financieringsvormen in zorg en welzijn.
- Heeft kennis van outreachend en ambulante werken, methodisch handelen, rehabilitatie, presentie en het gezondheidsconcept van Huber.
- Heeft kennis van (ontwikkelings)psychologie, systeembenaderingen, identiteitsconcepten, leertheorieën, diversiteit, interactietheorie en groepsdynamica.
- Heeft kennis van generieke modules Ervaringsdeskundigheid, Herstelondersteuning, Destigmatisering en Zelfmanagement. Deze modules besteden aandacht aan relevante thema's als herstel, eigen regie, ervaringsdeskundigheid, empowerment, destigmatisering en inclusie.

Specifieke competenties

- Heeft kennis van de concepten herstel, empowerment en stigma, ervaringskennis, ervaringsdeskundigheid, kwartiermaken, trauma en herstelondersteuning en kan deze koppelen aan eigen ervaringen;
- Heeft kennis van de geschiedenis van de cliëntenbeweging, cliëntenparticipatie, cliëntennetwerken en belangengroepen.
- Heeft inzicht in het onderscheid tussen wetenschappelijke kennis, professionele kennis en ervaringskennis.